

Замітки до т. III 1900 т. VI

Печатки з околиць Галича.

Подав М. Грушевський.

Опубліковавши в XXXII т. Записок чотири олов'яні печатки з Галичини: три з старого Звенигорода і одну з Ступниці під Самбором, хочу тепер опублікувати ще три звістні мні — знайдені в околицях Галича (на долучених рисунках їх великість побільшена менше-більше у двос).

1. Печатка олов'яна — діаметра 2,2—2,5 см., з одного боку має погрудний образок Богородиці з піднятими руками і з Христом на колінах (отже образок зовсім подібний до звенигородських печаток з іменем Василя), сильно стертий; з боку напись сильно стерта (на негативі регушована):

W.3025/69

ΜΡ ΘΥ
 ΣΚΕΠΗΣ
 ΜΕΚΟΣΜ(ΑΝ)
 ΓΑΛΗΤ(Ζ)
 ΗΣ

себто *Μητήρ Θεοῦ σκέλης με Κόσμαν Γαλήτιζης*. Мати Божа, сохрани мене Косьму епископа галицького. Косьма еп. галицький (пискуп Кузма) дійсно згадується в Київській літописі під 1165 р. (Іпат. л. с. 359) і нема ніяких труднощостей уважати сю печатку його печаткою.

Знайдена ся печатка в фундаментах церкви св. Спаса за Луквою (див. Отчетъ археол. выставки 1888 р. с. 22), переховується в музеї львівської Ставропітії.

2. Печатка оловяна, подібна до попередньої, але іншими штампами вибита: з одного боку подібний образок Божої Матері з Христом (чи не був се патрональний образ галицької катедрі?), ліше захований, але гірше вироблений; коло німба Божої Матері (ΜΡ) ΘΥ; з другого боку:

Μ(Ρ)¹⁾ ΘΥ
 ΣΚΕΠΟΙΣ
 ΜΕΚΟΣΜΑΝ
 ΓΑΛΙΤΖ
 ΗΣ ÷

¹⁾ Місце тут є властиво на дві букви, але вони не чіткі (може між ΜΡ і ΘΥ якась арабеска?).

342978

Себто *Μητὴρ Θεοῦ, σκέποις με Κόσμαν Γαλίτζης*, Матер Божа, сохрани мене Косьму єпископа галицького — зміст отже той самий, але напись має деякі буквальні відміни: *σκέποις* зам. *σκέλης* (на грецьких печатках взагалі *σκεποις* річ звичайна, *σκέλης* рідша, як помилка зам. *σκέποις* — бо читало ся однаково і те і се: скепіс, див. Schlumberger Sigillographie de l'empire byzantine с. 41) *Γαλίτζης* зам. *Γαλήτζης*. Вповні правдоподібно, що маємо печатку того самого єпископа.

Печатка ся знайдена в 1897 р. на ур. Криносї коло Галича, першу звістку про неї подав проф. Шараневич в Mittheilungen der k. k. Central-Commission für Erforschung der hist. Denkm., XXIII с. 229, але при тім хибно відчитав напись; о. Петрушевич в своїй книжці: О соборной Богородичной церкви въ городѣ Галичѣ, вып. I, с. 20, 1899, дуже остро напавши на проф. Шараневича за його помилку, сам одначе зробив деякі помилки в відчитанню і не хоче бачити тут печатку, а медаль (!). Переховуєть ся печатка у о. Петрушевича; рисунок зроблено з фотографії, даної о. Петрушевичом проф. Шараневичу.

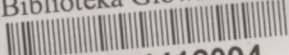
3. Печатка оловяна, діаметра 2—2,2 см., з одного боку образок Божої Матери зовсім того-ж типа, що й попередні дві, тільки сей образок далеко тоньшої роботи (але значно стертий); коло німба *ΜΡ. ΘΓ*. З другого боку образок сьвятого в німбі, з довгою бородою, з двома оберненими долонями руками і написею:

O	Δ O
Θ Γ	C I
O	O C

отже сьв. Теодосий; ціла печатка, як сказано, визначаєть ся дуже гарною роботою, але значно стерта.

Знайдена ся печатка на ур. Кридосі коло Галича (Отчетъ археол. выставки 1888 с. 22), переходуєть ся в музеї львівської Ставропіїї; була відфотографована в числі иньших предметів виставлених на виставі Ставропіїї 1888 р. на табл. I, під ч. 72, але в незвичайно малім, мікроскопійнім розмірі (самі таблиці були зроблені в 5 примірниках)¹).

Biblioteka Główna UMK

300044412094

¹) За ласкаве вижиченне печаток і фотографій до сеї публікації складаю подяку сеніору Ставропіїї дру Іс. Шараневичу.